

SOEVEREINITEIT & SOLIDARITEIT

e-nieuwsbrief van de Vlaams-Socialistische Beweging

Verder in deze nieuwsbrief:

* Langer werken, voor wie? pg. 6

* Voor de soevereiniteit der volkeren
nee tegen de EU! pg. 9

* Onverdoofd slachten:
pg. 8

tegen de unitaire bourgeoisstaat

* Steun het tweetalige
schooltje in
Duinkerke! pg. 11

* 100 jaar geleden:
Roza
Deguchtenaere
veroordeeld: pg. 10

* Mustapha is vrij,
Nu Palestina nog.
pg. 17

* Zo hoort u het eens
van een ander... pg. 18

* Murat Memis moet
vrij! pg. 17

arbeid

vlaamse socialistische beweging

Klimaatbeweging gekaapt door reactionair Belgicisme:

valse vrienden!

Blz. 2

Wij en alle andere klimaatactivisten zijn vanaf dag 1 enthousiast geweest voor de inzet die duizenden jongeren in Vlaanderen, net als elders in de wereld, de afgelopen weken en maanden aan de dag hebben gelegd om ons van de klimaatcatastrofe te redden. Wij zullen ze ook blijven steunen en ons blijven inzetten voor de klimaatmanifestaties, want het is nu wel voor iedereen duidelijk dat zelfs maar de geringste bijsturing van het huidige wanbeleid er slechts kan komen door een massale druk vanuit het volk. De fundamentele economische verandering die we nodig hebben, zal dan ook nog veel meer spanning en politieke strijd vergen van alle belanghebbende delen van de bevolking, jongeren en ouderen, van alle politieke, maatschappelijke en overige organisaties, en wij zijn vastbesloten daar onze steun aan bij te dragen.

Klimaatstrijd of Belgisch centralisme?

Is het echt dit waar wij al onze inspanningen op moeten richten?

Wel denken we dat we als klimaatbeweging een strategische vergissing maken als we ons voor de kar laten spannen van een heel andere politieke tendens, namelijk die van het belgicistische centralisme, gesteund door een

deel van de traditionele partijen en de bedrijfswereld, twee maatschappelijke krachten waarvan we durven te betwijfelen dat ze echt geïnteresseerd zijn in het redden van het klimaat. Denk met name aan de eis om een nieuwe, centralistische staatsvorming, bijvoorbeeld de voorgestelde klimaatwet en de grondwetsvorming, die de doelstellingen van het beleid van Vlaanderen en Wallonië federaal zouden vastleggen. Dit is immers wat er beoogd wordt met de bijzondere klimaatwet.

Nadat de Raad van State deze heeft afgeschoten, net omdat die – inderdaad – raakt aan de bevoegdheden van de gewesten en gemeenschappen, wordt nu gepoogd de weg voor deze bijzondere wet vrij te maken met behulp van een wijziging van grondwetsartikel 7bis. Nochtans suggereerde de Raad van State een heel andere weg: namelijk samenwerkingsakkoorden, waardoor de autonomie van de ‘deelstaten’ bewaard zou blijven. Beide oplossingen vereisen hoe dan ook politieke wil – de bijzondere klimaatwet heeft immers een meerderheid in beide taalgroepen nodig. Daar kan het dus niet aan liggen. Gezien de keuze voor een grondwetswijziging plus een bijzondere klimaatwet, in plaats van de gemakkelijkere procedure van een of meer samenwerkingsakkoorden, kun je niet anders dan besluiten dat het de voorstanders niet zozeer te doen is om het klimaat, maar – naast politieke profilering – om het verstevigen van de Belgische centrale instellingen.

Los van de vraag of men nu voorstander of niet is van een herstel van het Belgische centralisme (of beter: een versterking ervan, want zoals uit het onderzoek van prof. Stefaan Sottiaux en Karel Reybrouck blijkt, is de kern van de politieke macht in dit land nog steeds federaal [1]), durven wij de vraag te stellen: is het echt dit waar wij op dit ogenblik als klimaatbeweging al onze inspanningen op moeten richten?

Deze vraag moeten we ook ruimer opvatten dan louter de vraag of er hier geen sprake is van een vorm van tijd- en energievervalsing: is de energie die we hier dreigen in te steken niet contraproductief? We moeten durven te erkennen dat de klimaatbeweging door een deel van de bevolking, met de hulp van bepaalde politieke stromingen en media, als elitair

wordt ervaren, en ja zelfs als ondemocratisch voorgesteld wordt. Als wij als klimaatbeweging dan gaan pleiten voor een “top down” opleggen van een klimaatbeleid, wars van de Vlaamse en Waalse nationale realiteiten, dreigen wij de tegenstanders van een klimaatvriendelijke systeemveranderingen, van klimaatontkenners over techno-optimisten tot eokapitalisten, in de kaart te spelen. Met de bijzondere klimaatwet maken net de politici die altijd beweren daar boven te staan van de klimaatstrijd een “communautair spelletje”. Bovendien is een dergelijke benadering volkomen in tegenspraak met de uitdrukkelijke wens van velen om de systeemverandering te koppelen aan een verdieping van de democratie.

We zouden er als klimaatbeweging dan ook slecht aan doen om deel te nemen aan wat prof. Maddens onlangs bestempelde als “een collusie tussen de klimaatbeweging en het belgicisme” [2]. Tegelijkertijd moet het ontstaan van die collusie de Vlaamse Beweging er ook toe aanzetten in eigen boezem te kijken: door het kritiekloze aanschurken van een deel ervan bij de N-VA, ook toen deze naarmate ze verrechtste steeds meer afstand naam van het independentisme en nu ook flirt met techno-optimisten, die niet zelden inspelen op de wetenschappelijke ongeletterdheid van het publiek, en ook het in bescherming nemen van alt-rightfenomenen met het daarmee gepaard gaande klimaatnegationisme, dreigt de Vlaamse Beweging de voorsprong die zij inzake milieukwesties had [3] volledig te grabbel te hebben gegoooid, net op het ogenblik dat een systematische benadering van de milieuen de klimaatkwesties dringender dan ooit is.

Bovendien mogen we ook niet alles verwachten van een loutere, al bij al toch eerder algemene grondwetswijziging. Iedere wettekst heeft immers pas een waarde door in de praktijk te worden toegepast, en daarvoor is er een politieke wil nodig. [4] Eerder dan een soort top down klimaatbeleid te willen doorvoeren, doen we er beter aan de druk en het maatschappelijke bewustzijn in zowel Vlaanderen als Wallonië te verhogen, om te garanderen dat er zowel in Vlaanderen als Wallonië een klimaatbeleid kan worden afgedwongen (natuurlijk altijd aangepast aan de nationale en plaatselijke realiteiten).

Een systeem gebaseerd op winststreven botst met het redden van het klimaat

---

Waar de klimaatwet het niet over heeft

Daarom is het noodzakelijk dat we ook durven verder te gaan dan de parlementaire politieke partijen die ons met hun klimaatwet voor hun kar willen spannen. We moeten geen geloof hechten aan economen en technologiefans die ons een paar mirakeloplossingen aanreiken waarin we toch het klimaat zouden kunnen redden maar tegelijkertijd binnen de krijtlijnen van het huidige economische systeem zouden kunnen blijven [5]. Integendeel: we moeten duidelijk beseffen dat een systeem dat gebaseerd is op het streven naar winst en waarbij de productiemiddelen in privéhanden zijn, botst met het redden van het klimaat. Zolang we de vraag niet durven te stellen “in wiens handen hoort de economie te liggen?” zullen we nergens geraken; zolang de sleutelsectoren van de economie in privéhanden blijven, kunnen we niet anders dan verwachten dat zij privébelangen dienen, zonder oog te hebben voor de belangen van de gemeenschap, laat staan voor de belangen van de planeet en ons ecosysteem. Het gaat gewoon om twee verschillende logica's.

---

in wiens handen hoort de economie te liggen?

Alleen een openbare klimaatinvesteringsbank en publiek energiebedrijf oprichten, naast de privésector, zoals de PVDA voorstelt, zal niet volstaan. De kans is immers gering dat de

openbare klimaatinvesteringsbank en openbare energiebedrijven, met hun waarschijnlijk beperkte overheidsfinanciering, opgewassen zullen zijn voor de commerciële competitie van de veel machtigere private concerns; in ieder geval zullen ze permanent onder politieke druk blijven staan vanwege de commerciële lobby's en de logica van de kapitaalaccumulatie moeten volgen. Volgens ons moeten we de gehele energiesector, net als bijvoorbeeld de waterverdeling en de andere grote hefboomen van de economie onder democratische controle van de gemeenschap brengen – wat dan weer betekent dat je moet overgaan tot een demondialisering van je economische systeem. Geen ecologie zonder economische democratie, en geen economische democratie zonder soevereiniteit.

Een dergelijke democratisering van de economie kan ook de voorwaarden scheppen voor een klimaatrevolutie die ook daadwerkelijk sociaal is, een noodzakelijke voorwaarde om een breed gedragen klimaatbeleid te voeren.

Geen ecologie zonder economische democratie, geen economische democratie zonder soevereiniteit

---

Want als er wel een zeer belangrijk iets is wat men de klimaatwet kan verwijten, dan is het wel dat de discussie wordt verschoven naar het institutionele niveau, terwijl de vraag hoe die doelstellingen moeten worden bereikt in het ongewisse worden gelaten. Met de klimaatwet probeert men het debat voor te stellen als juridisch-institutioneel en niet-ideologisch (want “de klimaatwet is geschreven door wetenschappers, niet door politici”), terwijl het eigenlijk een politiek en ideologische discussie is: wiens belangen worden er gediend, ten voordele en ten koste van wie voeren we welke maatregelen uit? Halen we het geld bij de werkende en werkzoekende bevolking, bij de gepensioneerden, door louter ‘sturende’ taken voor de individuele verbruiker op te leggen en geld weg te halen bij het onderwijs en de gezondheidszorg, terwijl de grote klimaatcriminelen rustig hun CO₂-winsten mogen blijven boeken? Het gevaar dat de politieke vertegenwoordigers en de industrie het bij een aantal misschien weinig doeltreffende maar wel dure maatregelen zullen houden die volledig op de kap van de werkende bevolking (de consument) worden afgewenteld, is reëel – denk maar aan de sluwe ‘Sign For My Future’-campagne van de industrie. In een dergelijk scenario is het niet onlogisch dat terechte protestbewegingen, bijvoorbeeld de gele hesjes die nu voornamelijk in de verfranste wereld actievoeren, door klimaatvijandige stromingen kunnen worden geïnfiltrerd.

En hoe gebeurt het op wereldschaal – blijven we vasthouden aan het ‘klimaat-kolonialistische’ systeem van de handel in emissiekredieten, waarbij “onze” bedrijven (die niet in onze handen zijn) het klimaat mogen blijven ontregelen ten koste van de ontwikkelingslanden, die de zwaarste gevolgen van de klimaatontregeling ondergaan?

Niets van dit alles wordt in de voorgestelde bijzondere klimaatwet, laat staan in de voorgestelde grondwetsherziening, opgelost. Dat hoeft niet te verwonderen, wanneer je beseft dat de centrale doelstelling van de klimaatwet is om het Belgische beleid in lijn te brengen met de richtlijnen en verdragen van de Europese Unie. Dan kan je niet verwachten dat er wordt afgestapt van de dogma's van vrijhandel, internationale concurrentie en winstbejag. Dan hoeft het ook niet te verbazen dat het principe van “sociale rechtvaardigheid” wel genoemd wordt, maar niet wordt ingevuld: dit principe zal door rechters moeten worden geïnterpreteerd, maar wel in overeenstemming met de Europese doelstellingen, en die – niet alleen die van de huidige Europese Commissie, maar de structurele bedoeling van de EU-constructie – beogen net het verminderen van de sociale bescherming, de verhoging van de concurrentie tussen Europese werkenden en werkzoekenden en de precarisering van de arbeid.

Welke weg vooruit?

De eerste horde van de klimaatwet – het openstellen van grondwetsartikel 7bis – is genomen. Afhankelijk van de verkiezingsresultaten in mei is het mogelijk dat de voorgestelde bijzondere klimaatwet en grondwetsherziening er komen. Als we hier als klimaatbeweging op blijven focussen, kunnen we misschien bijdragen tot winst voor de partijen die deze voorstellen uitdragen, bijvoorbeeld door deze boodschap uit te dragen tijdens de komende manifestaties. De vraag die we ons als klimaatbeweging moeten stellen is: willen wij ons inzetten voor iets wat uiteindelijk slechts een partijpolitiek doel dient? In dat geval is de kans denkbaar dat, wanneer de bijzondere klimaatwet en de grondwetsherziening er uiteindelijk komen, een gedeelte van onze beweging misschien (nutteloos) moegestreden en gedesillusioneerd zal zijn en een ander deel misschien zal denken dat “de buit” nu binnen is. Het Belgische centralisme zal wat versterkt zijn en een paar structuren rijker zijn; de sociale klimaatrevolutie zal geen stap vooruit hebben gezet. Volgens ons moeten we ons in de plaats daarvan concentreren op het eisen van een klimaatbeleid, gebaseerd op collectieve eigendom, het verzorgingsprincipe, sociale rechtvaardigheid en gelijkheid, en de gelijkheid tussen Noord en Zuid.

[1] http://www.standaard.be/cnt/dmf20190324_04277945

[2] “Ik zie nu bijvoorbeeld een collusie ontstaan tussen de klimaatbeweging en het belgicisme. Ik vind dat spijtig. Het is een dwaas idee dat een efficiënter klimaatbeleid zou kunnen door te herfederaliseren. De associatie tussen Vlaams en rechts is een probleem voor de Vlaamse beweging.” (Interview in De Zondag, 24 maart 2019)

[3] Het lijkt ondertussen bijna vergeten, mede “dankzij” de N-VA, dat de Volksunie al met “leefomgeving” bezig was (VU-congres van april 1969) voor er ook maar sprake was van ‘Anders Gaan Leven’, een beweging waar ook de Vlaamse Volksbeweging (VVB) in de beginjaren reclame voor maakte. “Hou de Rand Vlaams en Groen”, het verzet tegen de E10, de A24 en Rijksweg 746, het antiatoomprotest van de VU-jongeren, ... of als we nog vroeger graven: de eis van werk in eigen streek, die nauw aansluit op de huidige mobiliteitsinzichten – een erfenis die zowel de N-VA als Groen, beide gaandeweg staatsbehoudend gemaakt, al te graag lijken te willen vergeten.

[4] Kijk maar naar de taalwetgeving: de taalwetgeving is als politiek feit niet onbelangrijk en de uitholling ervan, waar ook de N-VA in de regering-Michel mee verantwoordelijk voor is, is laakbaar en een stap achteruit. Maar zij is slechts in beperkte mate afdwingbaar, en de afdwingbaarheid ervan is in grote mate afhankelijk van de politieke wil om de taalwetgeving toe te passen – een wil die er in Brussel-19 niet is. Denk maar aan de stelselmatige aanwerving van Nederlandsonkundigen bij de Brusselse gemeenten en OCMW's of het volkomen onwettige gemeenteblad van Sint-Lambrechts-Woluwe. Zelfs een “bijzondere wet” – het juridische procedé dat de voorstanders van de klimaatwet willen toepassen – biedt geen garanties: het is met eenzelfde wet dat geregeld werd dat de ontwikkelingssamenwerking geregionaliseerd moest worden. Die beslissing dateert van 2001, maar is nog steeds niet uitgevoerd bij gebrek aan uitvoeringsbesluiten. Trouwens, de kerncentrales Doel 1 en Doel 2, moesten die ook niet al vier jaar gesloten zijn?

[5] Het is kenmerkend dat Groen en Ecolo al meteen de doelstelling van een CO₂-vermindering verlaagd hebben naar een vermindering van 55%, i.t.t. de door de wetenschappers voorgestelde 65%. Dit toont aan wat uiteindelijk voorrang krijgt wanneer je gelooft in een “groen kapitalisme”.

Langer werken, voor wie? De denkfout van Bart De Wever.

Bart De Wever brak recent een lans voor het verhogen van de pensioenleeftijd. Als we langer leven moeten we langer werken, zo redeneert hij. Zijn voorstel lokte nogal wat verontwaardigde reacties uit. Sommige daarvan oprecht, andere wel wat minder. Wij zijn eerlijk gezegd niet verbaasd: de N-VA heeft immers lang geleden het Vlaamse soevereinisme al ingeruild voor een zeer donkerblauw hard liberalisme waar Margaret Thatcher bewondering voor zou hebben. Graag willen we wel wijzen op een aantal problemen met zijn stelling dat langer leven automatisch langer werken zou veronderstellen.

Voor een weinig geïnformeerd mens zou die stelling best logisch kunnen klinken. Als we langer leven maar de pensioenleeftijd niet omhooggaat en er tegelijkertijd minder kinderen dan vroeger worden geboren, dan zullen er relatief gezien meer gepensioneerde mensen zijn, wat natuurlijk een extra kost voor de samenleving is. Tenminste, als men uitgaat van het gegeven dat de te verdelen welvaart niet op zijn minst evenveel stijgt. En die premisse is niet alleen vals, maar spreekt ook zijn eigen liberale ideologie tegen. Was immers niet de belofte van het ongeremde kapitalisme dat dit voor meer welvaart en vooruitgang zou zorgen? Werd het kapitalisme niet geprezen als ultieme bron van welvaart? De beste garantie op toenemende productiviteit? En is het dan niet logisch te concluderen dat we juist alsmaar minder zouden moeten werken om dezelfde welvaart te produceren?

Inderdaad, globaal genomen maakt het kapitalisme, in zijn huidige neoliberale vorm, die beloftes waar: de productiviteit is in de decennia sinds de Tweede Wereldoorlog spectaculair gestegen. Het stroomlijnen van productieprocessen en transportmethoden door middel van de globalisering van de "vrije markt" heeft voor een zodanige groei in welvaart gezorgd dat de afvalbergen spectaculair groeien omdat veel van wat geproduceerd wordt simpelweg niet meer geconsumeerd geraakt. Dit terwijl er overigens nog steeds heel wat armoede in de wereld is. Men kan zich de vraag stellen of die spectaculaire groei van productiviteit die er is geweest ecologisch wel houdbaar is – we weten ondertussen dat dat niet het geval is, maar voor de neoliberale elites is dat sowieso geen prioriteit. In termen van productie is het ontegensprekelijk een feit dat de welvaart zo spectaculair gestegen is dat die de meerkost van extra gepensioneerden eigenlijk ver overtreft. Het is ook de logica zelve: als de productiviteit stijgt moeten we minder hard of lang werken om dezelfde welvaart te produceren, dus eigenlijk kunnen we voortdurend de pensioenleeftijd naar beneden halen, of de werkweek inkorten, zonder verlies van welvaart.

Neen, het probleem is dus niet dat we langer leven. De pensioenen zijn eigenlijk perfect betaalbaar. De pensioenen zouden zelfs kunnen stijgen. De vraag die we moeten stellen is waar de opbrengst van die voortdurende stijging van productiviteit eigenlijk naartoe gaat. En welke conclusies we moeten trekken over de te volgen weg. Zou De Wever dàarover durven spreken? Laten we beginnen met een kleine tip: vorig jaar kwam aan het licht dat de 100 rijkste burgers van de Belgische staat 48 miljard in Luxemburg hebben geparkeerd bij zogenaamde postbusvennootschappen. Een fractie hiervan zou al een aantal

putten in de sociale zekerheid en de pensioenkas vullen. En deze 48 miljard zijn zelf slechts een fractie van wat er door de elite naar belastingparadijzen wordt versluisd. Het zou op zich maar een kleine maatregel zijn, die niet eens als intrinsiek socialistisch beschouwd moet worden. Een maatregel die op zich geen revolutie zou vergen. Maar het neoliberalisme is al zo diep ingenesteld in de Europese politiek dat zelfs de aanpak van deze belastingontduiking als revolutionair zou gelden.

De Wevers stelling dat we langer moeten werken omdat we langer leven is eigenlijk een zeer gevaarlijke, als men stil staat bij de ontwikkelingen die voor de deur staan. We staan aan de vooravond van een grote golf van automatiseringen door artificiële intelligentie, waarbij zeer veel mensen hun job zullen kwijtraken omdat computers dat werk veel efficiënter en sneller zullen kunnen doen. We zijn zeer benieuwd naar waar De Wever en zijn neoliberale vrienden precies de jobs vandaan zullen toveren om al die mensen die voortaan tot hun zeventigste moeten werken aan de slag te houden. Welke jobs gaan we doen, tot aan ons verlaat pensioen? De kans is groot dat wie vandaag als jongeling aan een eerste job begint in de komende decennia een totale herscholing zal moeten ondergaan om nog aan de bak te raken in een compleet veranderde arbeidsmarkt. We zijn zeer benieuwd naar de plannen van De Wever om die massale én continue herscholing te faciliteren.

Wanneer De Wever dus meent dat we langer moeten werken omdat we langer leven, moeten we de vraag stellen voor wie we dan eigenlijk werken. Duidelijk niet voor onszelf, aangezien we de vruchten van ons werk, dat steeds productiever wordt, niet zelf behouden. Over deze transfers horen we De Wever niet spreken. Het is nochtans dààr dat de oplossing voor het zogenaamde probleem van de pensioenen ligt.

LEGE ZAKKEN door een LEEG STATUUT

**Solidair met de stakende Deliveroo-koeriers in Gent.
Wij steunen de eisen voor betere verloning,
meer zekerheid en een beter statuut
in de "peer-to-peer" sector!**

Het linkse antwoord op onverdoofd slachten moet meer dan alleen een verbod zijn

Vorige week kwamen twee Brusselse Ecolo-verkozenen in een schandaaltje verwickeld, omdat zij via een folder religieuze stemmen, vooral van moslims, trachtten te ronselen door te stellen dat hun partij tegen een verbod op onverdoofd slachten in het kader van religieuze ritens was. Op zijn minst een hypocriete houding, aangezien net diezelfde partij dat verbod in het Waals Parlement had goedgekeurd – blijkbaar is eenzelfde partij van mening dat er andere dierenrechten gelden in Wallonië dan in de Vlaamse hoofdstad... De bekende genocide-ontkenner Emir Kir, naast burgemeester van Sint-Joost ook kandidaat voor een nieuw mandaat als PS-kamerlid, wil ook een graantje meepikken, door zich erin een Turkstalige folder op de borst te kloppen omdat zijn partij erin geslaagd is “het verbod op ritueel slachten te verhinderen”.

De V-SB herhaalt nogmaals dat religieuze gevoeligheden geen reden mogen zijn om af te zien van een verbod op slachten zonder verdoving. Net zomin als culturele tradities, bv. het Castilliaanse stierenvechten, recht-vaardigen dergelijke gevoeligheden geen onnodig dierenleed, leed dat door sterkeren in hun machtsverhouding aan zwakkeren wordt aangedaan.

Natuurlijk klopt het intellectuele argument dat een verbod op onverdoofd slachten een uiting is van een machtsverhouding van de dominante delen van de samenleving ten aanzien van religieuze minderheden die sociaal in een veelal

ondergeschikte positie bevinden, en dat deze kwestie electoraal wordt uitgebuit door bepaalde krachten die in andere omstandigheden helemaal niet inzitten met dierenrechten, laat staan dat ze zover zouden gaan om de vleesindustrie in vraag te stellen. Maar dat alles neemt niet weg dat de keuze voor een verbod op onverdoofd slachten principieel de juiste is. De strijd voor de emancipatie van minderheden en tegen hun discriminatie is te belangrijk om door de verdediging van dierenleed in diskrediet gebracht te worden.

Tegelijkertijd moet opnieuw worden benadrukt dat dierenwelzijn niet gereduceerd mag worden tot het verbod op onverdoofd slachten. Je kan moeilijk spreken van dierenwelzijn als koeien, varkens, kippen, ... binnen de commerciële teelt in 'beestachtige' omstandigheden dienen te leven, maar wel verdoofd geslacht worden. Dierenwelzijn heeft oog voor het hele leven van het dier.

We mogen hierbij ook niet uit het oog verliezen dat boeren door de druk van de groothandelaars steeds goedkoper moeten produceren waardoor het moeilijk wordt oog te hebben voor het welzijn van de dieren. Dieren worden in deze industriële productiewijze herleid tot een commercieel handelswaar dat zo goedkoop mogelijk moet geproduceerd worden, en zelfs massaal kan gedumpt worden als er zo meer winst kan worden gemaakt. En dat is een discussie die over een nog veel grotere groep dieren gaat.

Op initiatief van de Baskische internationalistische beweging Askapena hebben verschillende bewegingen in Europa onderstaand manifest ondertekend – een noodzakelijke herinnering aan de echte aard van de Europese Unie, nu de Europese verkiezingen nog maar enkele weken van ons verwijderd zijn.

"VOOR DE SOEVEREINITEIT DER VOLKEN, NEEN TEGEN DE EUROPESE UNIE"

Wij, verschillende maatschappelijke, syndicale en politieke organisaties in Europa, onderschrijven dit manifest, waarin we ons willen richten tot de werkenden van heel het continent.

Wij verwerpen de Europese Unie als politiek-economische, militaire en culturele structuur ter onderwerping van de volken en van de werkende klasse, die het behoud van het kapitalistische, imperialistische en patriarchale systeem ten voordele van enkelen beoogt.

Wij leven in een tijdperk van opkomend fascisme, racisme en xenofobie, machisme en aanhoudend geweld tegen vrouwen en dissidente lichamen*, van sluiting van de grenzen en schending van de individuele en collectieve rechten; een tijdperk van verarming van de bevolking en verlies van het recht op werk, een tijd van vernietiging van de gronden en van de plaatselijke landbouw en van plundering van grondstoffen zowel binnen als buiten de Europese Unie, een tijd van privatiseringen en besnoeiingen op eis van het kapitaal, een tijd van migratie-exodussen van binnen en buiten de Europese Unie, een tijd van repressie tegen hen die tegen de gevestigde macht mobiliseren, zingen of schrijven, een tijd van ontkenning van het recht op zelfbeschikking der volken, een tijd van intensivering van de imperialistische agressies door de Verenigde Staten van Amerika, door de Europese Unie en door de NAVO ... Kortom, een tijd van agressie tegen de volken en de hele werkende klasse.

Maar wij weten met zekerheid dat dit geen conjuncturele toestand is, die zichzelf mettertijd zal rechtzetten, maar een structurele toestand: een antwoord op de machten van de Europese Unie om het systeem van kapitalistische accumulatie te kunnen blijven ontwikkelen en voortzetten. De Europese Unie is namelijk geboren om de belangen van de Europese elites te verdedigen en in stand te houden, ook al wilde men ons een vriendschappelijk gezicht tonen.

Bijgevolg verklaren wij dat dat het niet mogelijk is de Europese Unie te hervormen opdat ze tegemoetkomt aan de belangen van de volken en van de volksklassen. De Trojka, de Europese Commissie, de NAVO, Europol ... zijn volkomen antidemocratische structuren, en het Europese Parlement is een krachteloze en parasitaire instelling ten dienste van de elites en van de transnationale bedrijven. Ieder democratiserend alternatief zal worden doorgevoerd door de afbraak van de Europese Unie en de opbouw van een integratiemodel dat, ruimer dan de huidige geografische ruimte, gebaseerd zal zijn op de solidariteit en de soevereiniteit der volken.

Daarom roepen de organisaties die dit manifest ondertekenen op tot een versterking van de internationalistische solidariteit en om samen te beginnen een alternatief voor de Europese Unie uit te denken, ten dienste van de volken en de werkende klasse.

November 2018

* *Baskisch: gorputz disideteon; Castilliaans: cuerpos disidentes – in het Nederlands heeft de term nog geen ingang gevonden.*

100 jaar geleden: Roza de Guchtenaere veroordeeld

Exact honderd jaar geleden (18 april 1919) werd de Gentse grootnederlandse, socialistische en feministische activiste Roza de Guchtenaere voor de Belgische krijgsraad te Brussel veroordeeld tot 15 jaar dwangarbeid. Het Belgische regime probeerde haar te chanteren door haar in begin 1921 de mogelijkheid te bieden vervroegd vrij te komen als ze een verklaring ondertekende waarin ze afzag van verdere politieke activiteiten. Roza weigerde hierop in te gaan. Toen onder druk van de opkomende Frontpartij in november 1921 de veroordeling van de activisten die niet tot de doodstraf waren veroordeeld teruggebracht werd tot 3 jaar, werd ze in december '21 vrijgelaten uit de Nieuwe Wandeling te Gent.

Na haar vrijlating nam ze terug haar grootnederlandse, feministisch en socialistisch engagement op, vooral op amnestiemeetings voor de nog steeds gevangen zittende activisten en de activistische politieke vluchtelingen. Later startte ze met een eigen tijdschrift: De Dietsche Voorpost. Ze overleed in 1942.

De stad Duinkerke heeft aangekondigd vanaf september in deelgemeente Rozendaal (Rosendaël) een tweetalige (NL/FR) kleuterschool in te richten. Een mooie stap vooruit, voor de traditionele taal van de streek maar ook voor de toekomst van de jonge Rozendalenaartjes! We moeten dringend onderzoeken hoe we dit, met respect voor de plaatselijke partners, kunnen steunen, eventueel via de Taalunie – het is misschien een nuttigere bezigheid dan polemieken te voeren over “ze” en “hun” of over dialect en standaardtaal. Als de Franse staat wel overal poepsjieke lycées français mag financieren, dan mogen de Nederlandstaligen toch zeker een sympathiek en democratischer initiatief steunen.

Taalunie: steun het Nederlands op school over de “schreve”!

Het is met veel enthousiasme dat we vernamen dat het Savaryschooltje in Rozendaal (Rosendaël) in september van dit jaar een tweetalige kleuterschool (Nederlands/Frans) zal openen (1). Dit is een primeur binnen de Franse staat. Midden vorig jaar waren we – helaas veel te kortstondig – verheugd al dat er opnieuw goed nieuws was voor het Nederlands in Zuid-Vlaanderen en Noord-Artesië, het deel van ons historische taalgebied dat om staatkundige redenen ook bekend staat als Frans-Vlaanderen. Er was immers sprake van een aantal projecten voor tweetalig (Frans / Nederlands) onderwijs. Aan het begin van het schooljaar 2019-2020 hoopte men in het gebied tussen Brayduinen en Niepkerke een twaalftal zulke tweetalige klasjes te kunnen openen, waarin het Nederlands volgens het immersieprincipe zou worden onderwezen. Een aantal zou zelfs al in september 2019 de deuren openen. Het opvallendste project werd hierbij geleid door de Vlaamse Heuveldes (de “communauté de communes des Hauts de Flandres”, een samenwerkingsverband van een veertigtal gemeenten met Wormhout, Hondschote en Sint-Winoksbergen als grootste). Hier wenste men het schooltje van Wylder (of Wilder, in een gemoderniseerde spelling), dat eind vorig schooljaar – ondanks protest van de dorpsbewoners en bezorgde ouders (2) – moest sluiten (net als steeds meer dorpschooltjes in de centralistische Franse staat, die in zijn neoliberale gedaante nagenoeg enkel nog investeert in Parijs en een aantal grote steden (3), opnieuw te openen en ditmaal als een volledige tweetalige school. Helaas, het heeft niet mogen zijn: in Wylder zou er uiteindelijk hoogstens sprake zijn van drie of vier uur Nederlands per week, wat op zich natuurlijk wel een vooruitgang zou betekenen, maar niet datgene is wat oorspronkelijk werd vooropgesteld. Het is dus Rozendaal dat met de eer gaat lopen.

Het opvallende daarbij is, dat dit niet een louter privé-initiatief gaat, maar uitgaat van de Stad Duinkerke, waar Rozendaal een deelgemeente van is. Dit betekent een belangrijke, zij het bescheiden ommezwaai in het taalbeleid van de Franse taalinstellingen. Het lijkt ons belangrijk dat ook Nederlandstaligen buiten de Franse staat nadenken over de wijze waarop ze deze positieve ontwikkelingen kunnen steunen, met erkenning van de eigenheid en specifieke situatie van de streek en zonder over te komen als “buitenlandse” bemoeials over te komen. Dit document hoopt een bijdrage te leveren aan het denkwerk hierover.

De centralistische Franse staat, in zijn neoliberale gedaante, investeert nagenoeg enkel nog in Parijs en een aantal grote steden.

Een tweetalige school over de schreve

Na jaren waarin het Nederlands – in de ruime zin van het woord, dus gaande van de standaardtaal over de plaatselijke vormen van het West-Vlaams – achteruit heeft geboerd in Zuid-Vlaanderen (4), zijn er sinds enige tijd een aantal positieve signalen waar te nemen. Er is een vrij grote belangstelling voor Nederlandse lessen, terwijl er ook dialectlessen gegeven worden, met een zekere steun van de staat en zeker de gemeenten. In sommige gevallen gebeurt dit zelfs op school. Zo biedt de ANVT in vier schooltjes (waaronder drie openbare) lesjes aan van de nieuwe standaardisatie die zij op basis van de lokale dialecten hebben gemaakt. Ter herinnering: het Nederlands als onderwijstaal werd in 1853 verboden en sinds 1882 mag het ook niet meer als hulptaal worden gebruikt (zoals sinds 1794 het geval was). Nu is er voor de eerste keer sprake van een dergelijke

systematische herintroductie van het Nederlands.

Dit is een stap die wij enkel maar kunnen goedkeuren: vanuit nationaal oogpunt omdat hiermee een nieuwe fase zou intreden in de emancipatiestrijd om het Nederlands in heel het gebied waar het de traditionele plaatselijke taal is in zijn rechten te herstellen (hoewel het te vergaand zou zijn om het, op z'n Catalaans, over een "normalisatie" van de situatie te hebben) en het uit elkaar dwingen van dit gebied door de Europese grootmachten en de gevestigde staten tegen te gaan. Maar ook louter vanuit praktisch oogpunt – voor de toekomstkansen van de jonge Zuid-Vlamingen. Deze stap wordt dan ook door de bestuurslagen voornamelijk op basis van economische beweegredenen gelegitimeerd, en niet vanuit een soort nationaal bewustzijn. We zullen in het midden laten in welke mate een zeker nationaal besef toch niet sluimerend meespeelt, aangezien zuiver utilitaire beweegredenen ook voor andere talen – niet het minst het Engels – zouden kunnen worden aangehaald. Hoe dan ook zal, wie het Nederlands in deze streken wil bevorderen, er verstandig aan doen om niet enkel historische redenen aan te halen, maar ook utilitaire.

Tegelijkertijd hopen we dat de onnodige tegenstelling die sommigen tussen de standaardtaal en de lokale vormen (gemeenzaam "dialecten" genoemd) oproepen geen onnodig obstakel zal blijven vormen. Iedere vorm van onderwijs van en in het Nederlands, of het nu volgens de norm van de Taalunie dan wel die van de ANVT is, valt in principe toe te juichen. De realiteit is dat wie het Algemeen Nederlands beheerst, gemakkelijker toegang heeft tot de lokale vormen dan wie enkel Frans spreekt – en andersom! De standaardisering van de ANVT mag dan wel arbitrair en niet altijd volledig geslaagd zijn, mogelijk kan ze wel bijdragen tot het behoud en bevorderen van zowel het plaatselijke Vlaams als het Nederlands in het algemeen. Idealiter wordt er dus uitgegaan van een soort complementariteit, bv. door tijdens de lessen Nederlands ook in te gaan op de bijzonderheden van de lokale vormen. Zo kunnen zowel de praktische voordelen van beide varianten – de beschikbaarheid van een ruimer aanbod aan sprekers, geschoolde leerkrachten en arbeidsmarktpotentieel van het Algemeen Nederlands en de historische waarde waar de ANVT mee wordt geassocieerd en die voor een extra aantrekkingskracht zorgt – worden gecombineerd. De concrete wijze waarop dit kan gebeuren, moet worden bepaald door de onderwijzers en taalpedagogen (5).

Terzijde: Vlaams en Algemeen Nederlands

Alle vormen van het Nederlands hebben niet alleen hun waarde. Zowel het dialect als de standaardtaal hebben ook hun voorgeschiedenis in Zuid-Vlaanderen. Het is te betreuren dat sommige Zuid-Vlaamse taalparticularisten (maar ook anderen) de Franse gewoonte hebben overgenomen om 'Nederlands' met het 'Algemeen Nederlands' gelijk te stellen en vervolgens te doen alsof het (Algemeen) Nederlands een zuiver vreemde taal is. Het eerste is een grove verenging, die ook niet overeenkomt met de belevenis van diegenen die het Nederlands hun moedertaal noemen: het Nederlands is een huis met vele kamers, met een abstracte puristische norm die niemand per definitie volledig beheerst, een feitelijke en levende standaardtaal (het "nieuwslezersnederlands"), lokale varianten, sociolecten, jongerentaal, enz. Wie weet hoe en wanneer met al deze – niet duidelijk afgeleide – varianten te jongleren, "kent" het Nederlands in zekere zin beter dan wie het Nederlands volgens de klassieke prescriptivistische boeken tot in de puntjes beheerst. Wat niet betekent dat die laatste zonder pedagogisch nut zijn: in het bijzonder in de allereerste fasen van het leren van een vreemde taal, zeker door volwassen sprekers, kan het, afhankelijk van de individuele leerstrategie, handig zijn zich naar een welbepaalde abstracte norm te richten.

De tweede bewering – de voorstelling van het Algemeen Nederlands als een voor vreemde taal – stemt gewoonweg niet overeen met de werkelijkheid. Voor de annexatie van 1677, maar ook ver daarna, tot de diepgaande verfransing van het openbare leven vanaf de Revolutie en vooral vanaf de 19e eeuw, was het niet in het dialect dat de Zuid-Vlamingen trachtten te schrijven; ondanks de regionalismen die onvermijdelijk in hun teksten binnensluipen (net zoals in die van mensen van andere streken), richtten ze zich in hun literaire maar ook zakelijke geschriften op de toenmalige Nederlandse standaardtaal. Het klopt dat er een groot verschil was en is tussen de gesproken taal en de schrijftaal, maar dat gold ook voor de rest van het Nederlandse taalgebied, en voor de rest van Europa. Tot diep in de 19e eeuw werd hiervoor de klassieke rederijker spelling gehanteerd – overigens duurde de continue rederijkerstraditie zeker tot 1939, toen de kamer 'Verblijders in het Kruis' uit Eke zijn activiteiten staakte (6). Geenszins cultiveerden zij bewust een Zuid-Vlaams particularisme. Hetzelfde geldt uiteraard voor hun mondelinge contacten met de rest van de Nederlandstalige wereld

buiten het West-Vlaamse dialectgebied. Tot ver in de 19e eeuw was het onderwijs aan het College van Hazebroek in het Nederlands, en zij gebruikten hier geen particularistisch handboek, maar het Nederlandschen voorschriftboek (7). Zelfs tot 1896, toen het gebruik van de volkstaal voor catechismusonderricht – zeer belangrijk in een streek die zeker toen zeer gelovig was – officieel werd verboden, maakten de plaatselijke pastoors hiervoor gebruik van catechismussen die in weinig verschilden van die van de katholieken in de Belgische staat en het Koninkrijk der Nederlanden, al klopt het dat het naarmate de staatsgrenzen werden verstevigd er ook meer regionalismen in de teksten slopen. Misschien wordt de historische werkelijkheid nog het best weergegeven door een parallel te trekken met de opvatting van de Elzassische rector Pierre Deyon voor wat de Elzas betreft: de “regionale taal” wordt [werd] gevormd door de Vlaamse dialecten voor de mondelinge uitdrukking en de standaardtaal voor de schriftelijke (8).

Anderzijds is de meewarigheid waarmee sommigen over de Zuid-Vlaamse (of andere) 'dialecten' spreken ongepast. Zij zijn sinds eeuwen de dagelijkse omgangstaal van de inwoners van deze streken, of waren dat alvast tot de verfransing in de diepste toesloeg, en zijn net zo min als alle andere talen en taalvormen van nature ongeschikt of minderwaardig. Ze afdoen als “rétrograde” vormt trouwens een ongemakkelijke echo van wat de franskiljons in de Franse en Belgische staten over het Nederlands in al zijn vormen plachten en plegen te zeggen: minderwaardig, ongeschikt voor modern gebruik in een complexe maatschappij, niet internationaal, enz. Of ook wel: “niet nuttig op de arbeidsmarkt”. De Zuid-Vlaamse vormen per definitie afwijzen, zou ook een tactische fout kunnen blijken voor wie het Nederlands over de schreve opnieuw wil zien bloeien: of men het nu leuk vindt of niet, door zijn bijklank van authenticiteit heeft het Zuid-Vlaams een zekere wervende kracht en het vormt de basis van het 'lidmaatschap' van deze streken van het Nederlandse taalgebied. Wie zich tegen het Vlaams in Zuid-Vlaanderen kant, dreigt ook de rest van het Nederlands als kind met het badwater weg te gieten.

Anderzijds moet er eerlijkheidshalve ook op worden gewezen dat de normering van de ANZT (9) uiteindelijk ook maar een even arbitraire standaardisering is als de – overigens wel min of meer spontaan gegroeide – klassieke standaardtaal. Het is immers niet zo dat Lodewijk XIV tijdens zijn veroveringstochten zich bij een welbepaalde dialectgrens heeft ingehouden. Integendeel: de idiomen die we gewoonlijk onder 'Frans-Vlaams' categoriseren, vallen uiteen in verschillende (sub)dialectgroepen, die dan weer elk afzonderlijk doorlopen over de Belgische staatsgrens. Dat maakt de standaardisering van het Nederlands door het ANVT nog niet slechter dan de traditionelere standaardtaal, maar het betekent wel dat zij niet noodzakelijk authentieker is. Het blijft een vreemd idee om het AN als “artificieel” of “vreemd” te verwerpen, en dan maar om de weeromstuit een nieuwe taal(vorm) te bedenken.

Een opdracht voor de Nederlandse Taalunie

Het lijkt niet meer dan gepast dat er, vanuit die gebieden waar het Nederlands wél een (weliswaar stelselmatig ondergraven (10)) juridische basis heeft en een sterker sociologisch draagvlak heeft weten te behouden, namelijk de Belgische staat en het Koninkrijk der Nederlanden, steun wordt gegeven aan deze pogingen om het Nederlands een plaats te geven in het onderwijs over de schreve. Dat kan om te beginnen uiteraard op individuele basis, of door het verenigingsleven. Maar, zolang deze nog bestaan, lijkt het ons ook gepast dat de bestaande statelijke structuren voor deze doelstellingen worden gebruikt. Steeds moet de rode draad echter zijn dat het de Zuid-Vlamingen zelf moeten zijn, die het ritme van de samenwerking moeten bepalen. Een paternalistische benadering vanuit deze kant van de schreve is niet alleen vanuit basisdemocratisch oogpunt betwistbaar, maar kan door kwaadwillende staatsgetrouwe krachten al te

gauw worden voorgesteld als een uiting van “Belgisch-Hollands imperialisme” en zo nefast blijken voor het nagestreefde doel, de versterking van de positie in het Nederlands.

Een mogelijk platform dat gebruikt zou kunnen worden, is de Taalunie. Artikel 5 voorziet immers dat de verdragsluitende partijen, “wanneer zij dit nodig achten”, “het onderwijs in de Nederlandse taal en letteren [zullen] bevorderen en ernaar streven dat daarbij wordt uitgegaan van de eenheid van de taal en de gemeenschappelijkheid van de letteren”. Wel, dit lijkt ons een gelegenheid waar dit nodig moet worden geacht. Daarbij denken wij uiteraard niet aan de Taalunie als een soort inrichtende macht – dat zou overigens moeilijk passen bij bovengeschetste rode draad. Maar indien niets lijkt te beletten dat de Franse staat, via de AEFÉ (11), in 137 landen, bijna altijd buiten het eigenlijke Franse taalgebied, poepchique lycées français inricht en soortgelijke privé-instellingen ondersteunt, dan lijken er geen principiële

bezwaren te uiten te zijn tegen het ondersteunen van een of meer volksere scholen, waarvan de inrichtende macht bovendien officieel een Franse staatsinstelling (bijvoorbeeld de Stad Duinkerke) blijft.

Daarnaast kan ook gedacht worden aan de optie om de Nederlandse Taalunie in te zetten om partnerverenigingen die zich bezighouden met de bevordering van het AN of enige andere taalvorm financieel te ondersteunen. De basis hiervoor bestaat reeds: art. 5, lid h ("particuliere initiatieven die tot de verwezenlijking van de Taalunie kunnen bijdragen, aanmoedigen"). Initiatieven vanuit de gemeenschap om het Nederlands te bevorderen, kunnen daarmee worden gesteund. Indien de retoriek tegen het Nederlands, die doorgaans op weinig wetenschappelijke grond is gebaseerd (12), wordt opgegeven, zou ook de ANVT hiervoor eventueel in aanmerking komen, met een bedrag dat aangepast is aan de noden. Dat de Nederlandse Taalunie uitgaat van de eenheid van de taal, hoeft immers ook nu niet te verhinderen dat er organisaties die andere taalvormen bevorderen door de overheden ondersteund worden. Zo wordt ook de vzw be.brusselair, dat de Brusselse dialecten uitdraagt, terecht (ondanks de belachelijke naam) door de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie ondersteund.

Complementariteit van het plaatselijke Vlaams en het Standaardnederlands

---

Ook kan men denken aan een uitbreiding van artikel 3, dat de doelen van de Taalunie behandelt. Lid d vermeldt weliswaar de doelstelling van de bevordering van het Nederlands in het buitenland, maar dit is een formulering die niet goed past bij de situatie van een oorspronkelijk Nederlandstalig gebied, waar het Nederlands weliswaar sterk achteruit heeft geboet. Het staat nergens expliciet in het Taalunieverdrag, maar zoals het nu voorligt, blijkt impliciet dat met 'buitenland' alles wat buiten de Belgische staat en het Koninkrijk der Nederlanden valt wordt bedoeld. Allicht zou het beter zijn over, inderdaad, de versterking van het Nederlands in heel het taalgebied expliciet als doelstelling te vermelden.

Een droom of langetermijnvisie?

Inspraak van de Vlamingen in de Franse staat via de aanpassing van de structuren van de Taalunie

Dit alles kan slechts succesvol zijn indien dit, zoals gezegd, plaatsvindt op vrijwillige instemming en aanvraag van de Zuid-Vlaamse partners. Het minimum minimum dat kan worden gevraagd, zijn projectmatige of structurele samenwerkingsakkoorden met de betrokken Zuid-Vlaamse gemeenten en andere collectiviteiten; zulks blijft binnen het kader van de bestaande staatkundige verhoudingen.

Wij pleiten er niettemin voor om ook – zo nodig creatieve – oplossingen te vinden om ervoor te zorgen dat de Zuid-Vlaamse gemeenten en andere collectiviteiten niet enkel structurele externe partners zouden worden (wat al een hele stap vooruit zou zijn), maar ook over een vorm van lidmaatschap van de Taalunie kunnen beschikken, dit om te vermijden dat de Taalunie en de taalgemeenschap als dusdanig louter als een externe, mogelijk paternalistische instantie wordt gezien en zich ook daadwerkelijk als dusdanig gedraagt.

We beseffen dat dit een zeer delicate oefening wordt. De Taalunie is immers opgezet als een verdragsrechtelijk samenwerkingsverband tussen twee soevereine staten (het Koninkrijk der Nederlanden en de Belgische staat) als volwaardig lid en een derde soevereine staat (de Republiek Suriname) als geassocieerd lid. Hoewel wij er als basisdemocratische beweging voorstander van zijn de bestaande staatsstructuren en hun grenzen zoveel mogelijk te negeren (maar zo veel als nodig te benutten), beseffen we dat de Franse staat allicht niet geneigd zal zijn z'n onderdelen – die per definitie geen verdragsrechtelijke bevoegdheid hebben – op gelijke hoogte te laten handelen met twee naburige staten waar ze in theorie althans (13) de soevereiniteit van erkent, maar ook dat noch de twee andere staten én de betrokken Zuid-Vlaamse collectiviteiten zelf dit misschien niet zullen wensen. Gegeven die situatie, moet er toch worden onderzocht hoe de huidige structuren van de Taalunie kunnen worden aangepast. Op dit ogenblik zijn deze immers zeer interstatelijk:

Een Comité van Ministers dat het beleid bepaalt en bestaat uit twee ministers uit beide landen, die per staat met één stem spreken;

Een Interparlementaire Commissie, die beraadslaagt over alle aangelegenheden die op de Taalunie betrekking hebben en bestaat uit 14 leden, namelijk zeven afgevaardigden van de Staten-Generaal en zeven afgevaardigden uit het Vlaams Parlement.

Een adviserende Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren, bestaande uit twaalf individuele leden die op basis van hun deskundigheid worden geselecteerd (d.w.z. dat zij geen instelling, vereniging of collectiviteit

vertegenwoordigen), met een in beginsel paritaire vertegenwoordiging uit beide staten. Het zijn de voorzitter en vicevoorzitter van de Raad die de nieuwe leden selecteren op basis van de ingediende kandidaatstellingen, daarna stemt de hele Raad erover en vervolgens neemt het Comité van Ministers de uiteindelijke beslissing om de voorgedragen kandidaat al dan niet te benoemen.

Het Algemeen Secretariaat, dat instaat voor de dagelijkse werking.

Theoretisch bestaat er uiteraard de mogelijkheid dat de andere staten waar traditioneel het Nederlands wordt gesproken (de Franse en de Duitse) geassocieerd lid worden, naar het voorbeeld van de Republiek Suriname, steeds via een specifiek associatieverdrag. In abstractie bekeken zou zo iets, hoewel niet ideaal, een stap vooruit kunnen betekenen; in werkelijkheid is de kans echter gering dat de Franse staat, met zijn blijvende afkeer voor “regionale” talen en cynische weigering van het Nederlands als iets anders als een vreemde taal te beschouwen¹⁴, hiertoe bereid zou zijn en, in het hypothetische geval dat hij een dergelijk lidmaatschap toch zou opnemen, deze eerder zal gebruiken om de werking van de Taalunie te bemoeilijken en de heropleving van het Nederlands tegen te werken. Of we het nu willen of niet, het zal met de gemeenten en andere plaatselijke collectiviteiten zijn dat gewerkt zal moeten worden. Bovendien is dit meer in overeenstemming met het idee van basisdemocratie en plaatselijk zelfbestuur, in contrast met de centralistische top-down benadering die we dreigen te erven van de Franse en Belgische staten.

Een mogelijk scenario is dan ook om van de (omgedoopte) Interparlementaire Commissie een ruimere vergadering te maken, waar naast de afgevaardigden van de Staten-Generaal en het Vlaams Parlement ook vertegenwoordigers van andere collectiviteiten, uit het “buitenland”, die zich daartoe geroepen voelen, kunnen zetelen – bijvoorbeeld de Zuid-Vlaamse gemeenten en “communautés de communes” die dat wensen, of – waarom niet – een historisch Nederlandstalige stad als Edingen. Misschien kan er zelfs het aangewezen blijken de vertegenwoordiging van de Staten-Generaal

Noten:

1 Ongetwijfeld heeft Duinkerke veel moeten lobbyen bij de Franse staat. Ook de burgemeester van Sint-Omaars droomt van een dergelijk initiatief, maar ziet zijn aanvraag door het Franse ministerie van onderwijs geweigerd : <https://france3-regions.francetvinfo.fr/hauts-de-france/nord-0/dunkerque/ecole-maternelle-bilingue-francais-neerlandais-va-bientot-ouvrir-dunkerque-1654964.html>

2 Tegen deze plannen om het onderwijs in rurale streken af te bouwen, zijn verkozenen, ouders en plaatselijke verenigingen in de Vlaamse Heuvels er in juni 2016 zelfs toe overgegaan alle schoolpoorten van de streek eventjes te blokkeren:

en het Vlaams Parlement te vervangen door vertegenwoordiging van rechtsweg van lagere bestuursniveau, omdat het nu eenmaal praktisch moeilijk is als kleine gemeente op gelijke voet te handelen met de geprofessionaliseerde vertegenwoordiging van respectievelijk 17 en 7 miljoen mensen (in het eerste geval niet enkel uit het eigenlijke Nederlandse taalgebied).

Nu reeds voorzien de Statuten van de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren dat buitenlandse leden kunnen toetreden. Maar dan moeten zij wel aangeven tot welke “nationaaliteitsgroep” zij gerekend wensen te worden. Waarom niet eerder denken aan het opheffen van deze keuzeplicht, gecombineerd met minimale vertegenwoordiging van beide staatsgroepen, een garantie dat geen van de ‘staatsgroepen’ een meerderheid binnen de raad heeft en eventueel een uitbreiding van het aantal leden van de Raad? Ook kan worden overwogen af te zien van de staats-burgersvereiste voor de Algemeen Secretaris.

De denksporen die hierboven worden aangereikt, zijn niet “te nemen of te laten”: het zijn slechts bijdragen tot een creatief denkwerk over hoe we de positie van het Nederlands aan weerszijden van de schreve kunnen versterken. We zijn ons er ook van bewust dat dit vanuit internationaalrechtelijk oogpunt misschien een delicate oefening kan blijken; zolang de huidige Europese statelijke structuur bestaat, kan er ook niet anders dan een zeker onevenwicht tussen de verschillende Nederlandstalige gebieden bestaan, aangezien niet alle over verdragsrechtelijke autonomie beschikken. Bijvoorbeeld op het vlak van de begroting van de Taalunie kan een voortzetting van de bilaterale benadering in dat kader misschien onvermijdelijk blijken. Niettemin denken we dat deze bijdrage niet zonder waarde is. Wij kunnen echter niet anders dan blijven benadrukken dat zulks slechts kan en mag gebeuren op nadrukkelijke vraag van de Zuid-Vlamingen zelf; anders dreigt men slechts wantrouwen en onbegrip te zaaien. Iedere verdachtmaking van irredentisme moet uit de weg worden geruimd, want dit laatste is niet enkel strategisch dom maar ook beledigend voor de Zuid-Vlamingen.

<http://m.lejournaldesflandres.fr/flandre/flandre-toutes-les-ecoles-bloquees-ia688b0n174121>

Het plan van de Franse staat bestaat erin 26 van de 40 gemeenten van de Vlaamse Heuvels van hun gemeentelijke basisschool te beroven; op termijn moet het komen tot één enkele schoolinstelling voor de hele streek.

3 Een van de vaakst aangehaalde hypothesen om te verklaren waarom Marine Le Pen, met haar zelf aangemeten antisysteemimago, in de eerste plaats successen boekt in “perifere” gebieden en in dorpen en kleine steden binnen de Franse staat. Dit is de keerzijde van de neoliberale stadsheropleving. Ondanks alle kritieken die er op Christophe Guilluys boek *La France périphérique* (2014) kan worden geuit – Guilluys discours kan inderdaad gemakkelijk gebruikt worden als legitimatie van extreemrechts én heeft geen oog voor de (semi-)koloniale context waarin een aantal gebieden ten aanzien van Parijs verkeren (zie ook de koloniale blik die niet alleen niet-blanken te beurt valt, maar ook aan de Franse staat toegevoegde volkeren, bv. in populaire films als *Bienvenue chez les ch’tis*) – valt het boek om deze eerste reden te beschouwen als een waardevolle bijdrage in de analyse van de opkomst van Frans extreemrechts, maar ook van bredere protestbewegingen, in de eerste plaats de gele hesjes.

4 Gemakshalve zullen we in deze tekst de termen “Zuid-Vlaanderen” en “Zuid-Vlamingen” gebruiken voor het traditioneel Nederlandstalige gebied in de Franse staat resp. de inwoners daarvan, dus inclusief (de inwoners van) een aantal plaatsen in Noord-Artesië.

5 Een poging hiertoe, die zeker niet als dogmatisch moet worden opgevat, zien we bij Dorian Camps: <http://www.onserfdeel.be/frontend/files/userfiles/files/Cumps-DFN-2016-Nederlands.pdf> Maar ook andere vormen, met meer of minder nadruk op de ene dan wel de andere variant, kunnen worden overwogen.

6 https://www.dbnl.org/tekst/_fra001198401_01/_fra001198401_01_0010.php

7 Emile Coornaert, *Français et flamand dans l'enseignement en Flandre française des annexions au Xxième siècle*.

8 Aangehaald in: Jean-Marie Gautherot, Daniel Morgen & Yves Rudio, *L'Enseignement en Alsace et en Moselle*, in: *Les Langues Modernes* (04/2010).

9 Akademie voor Nuuze Vlaemsche Taele.

10 Denk aan het gebrek aan afdwingende kracht die de wettelijke tweetaligheid in Brussel-19 kenmerkt of het recente verlies van de verplichting tot het gebruik van het Nederlands bij rechtzaken via de recente wijziging van de Belgische taalwet in gerechtszaken (tot voordien zowat de enige wettelijk sluitend afdwingbare van de Belgische taalwetten), maar ook de voortschrijdende verengelsing van het onderwijs aan weerszijden van Wuustwezel (in de Randstad spreekt men zelfs van verengelste kleuterscholen), de verengelsing van de legeracademie door Belgisch N-VA-minister Vandeput, een Engelstalige rechtbank speciaal voor het grootkapitaal in Brussel, de verengelsing van delen van de private sector ...

11 Agence pour l'enseignement français à l'étranger. Deze Franse staatsinstelling houdt zich bezig met zowel het rechtstreeks inrichten van scholen (74 over de hele wereld, waaronder die in Brussel, Amsterdam en Den Haag) als met het structureel subsidiëren van een aantal privéscholen ((op dit ogenblik 153, waaronder die in Antwerpen). Daarnaast beschikt ze ook nog over een heel netwerk (265) aan partnerscholen.

12 Tot en met het publiceren van taalgenealogische bomen waarin het Vlaamsch, in weerwil van de wetenschappelijke consensus als een aparte tak van de West-Germaanse taalgroep wordt voorgesteld, verschillend van het Nederlands.

13 Uiteraard kan er veel gezegd worden over het gegeven dat de Franse staat Vlaanderen en Wallonië als politieke en zeker economische aanhangsels beschouwt.

14 Iets soortgelijks, zij het blijkbaar met minder succes, doet hij met het Duits ten aanzien van het Elzassisch en het Lotharings. Het kan trouwens nuttig blijken na te gaan hoe er met de plaatselijke vormen wordt omgegaan in de tweetalige scholen in de Elzas, waar op dit ogenblik zo'n 5% van de jonge Elzassers school loopt.

Palestina

Mustapha is vrij, nu Palestina nog!

Foto: Vrede VZW

Donderdag werd bekend dat de Vlaming van Palestijnse afkomst Mustapha Awad na acht maanden gevangenschap werd vrijgelaten uit de gevangenissen van de zionistische staat 'Israël'. Op 19 juli 2018 werd hij door het bezettingsregime opgepakt aan de Allenbybrug, de enige grensovergang tussen Jordanië en Palestina, toen hij zijn familieleden wilde bezoeken. Hij werd beschuldigd van lidmaatschap van de linkse bevrijdingsbeweging Volksfront voor de Bevrijding van Palestina. Pas na twintig dagen onafgebroken

ondervragingen mocht hij de Belgische consul zien.

Mustapha Awad werd geboren in het Palestijnse vluchtelingenkamp Ain al-Hilweh in Libanon. Hij werd in de Belgische staat erkend als politiek vluchteling en verblijft hier reeds 16 jaar. Mustapha woont in Aalst waar hij voorzitter is van de gemeentelijke derdewereldraad. Hij is tevens de stichter van de Palestijnse dabkeh-dansgroep Raj'een, die al enkele jaren optredens verzorgt in heel Europa.

Hij is een activist voor het respecteren van de mensenrechten van het Palestijnse volk. Het is dan ook om die redenen dat hij door 'Tel Aviv' werd aangehouden. Het is duidelijk dat het zelfverklaarde "enige democratische land in het Midden-Oosten" een hekel heeft aan kritiek, mensenrechten en rechtvaardigheid. Mustapha's vrijlating is dan ook een kleine overwinning op het bezettingsregime, die mede werd mogelijk gemaakt door de internationale solidariteit met de Palestijnse gevangenen, waar ook de V-SB, de Vlaamse links-soevereinistische beweging, zich achter schaaft.

Tegelijkertijd beseffen we dat de strijd doorgaat, want behalve Mustapha zijn er nog zeker 6000 politieke gevangenen in de zionistische kerkers, Palestina kreunt nog steeds onder bezetting en aan meer dan 5 miljoen Palestijnen wordt het recht op terugkeer ontzegd, wat een vorm van etnische zuivering is. Mustapha is vrij, nu Palestina nog!

Koerdistan

Murat Memis moet vrij!

Eind april is Murat Memis, raadslid en voorzitter van de SP-afdeling in Eindhoven, in Turkije gearresteerd. In afwachting van zijn proces mag hij het land niet uit.

Murat wordt beschuldigd van zaken die in een functionerende rechtsstaat, wat Turkije niet meer is, onder de vrijheid van meningsuiting en vereniging vallen. Het betreft onder andere uitingen op sociale media, bijvoorbeeld over de strijd tegen Islamitische Staat.

Het gaat hier om een democratisch gekozen Nederlandse volksvertegenwoordiger die in Turkije wordt vervolgd om de dingen die hij in Nederland zegt of heeft gedaan. Turkije heeft geen enkel recht Murat vast te houden. Nederland moet daarom, tot op het hoogste niveau, alles in het werk stellen voor zijn vrijlating.

<https://www.sp.nl/nieuws/2019/06/murat-memis-moet-vrij>

In deze rubriek verzamelen we relevante citaten uit allerhande media, her en der.

Kamerlid Francis Delpérée (cdH) bekent

Tijdens de discussie in de Kamer over de grondwetsherziening vernamen we deze interessante opmerking van Francis Delpérée van het cdH (in de discussie over artikel 63 - over de mogelijkheid van een federale kieskring):

"De heer Francis Delpérée (cdH) benadrukt dat er voor hem geen Franstalige minderheid in België is die beschermd moet worden. Er is een Franse Gemeenschap die samen met de Vlaamse Gemeenschap deelneemt aan het leven in een Federale Staat. In Brussel is er dan ook geen Vlaamse minderheid naast een Franstalige meerderheid. Ook in Brussel zijn er dus 2 Gemeenschappen die samenwerken. Dit is niet enkel een kwestie van terminologie maar ook een kwestie van respect tegenover elkaar."

Wij vermoeden dat hij hieruit niet de logische conclusies zal trekken wanneer het gaat om het Minderhedenverdrag en de Franstaligen in de Rand. En dat hij zich ook wel niet tegen de regionaliseringstendens (ten koste van de gemeenschappen) in Brussel zal uitspreken.

Bart Maddens over de 'publieke opinie' en de nood aan een linkse stem in de Vlaamse beweging

In een interview met De Zondag (24 maart 2019) verduidelijkt prof. Bart Maddens, met wat je mits wat overdrijving bijna een leninistische insteek zou kunnen noemen, het idee van een actieve bevordering van de idee van een Vlaamse onafhankelijkheid:

"Een staatshervorming vraagt een aanloop, een opbouw. De publieke opinie moet overtuigd worden. [...] Amper tien procent van de Vlamingen is voorstander van separatisme. N-VA weet dat. Daarom spreekt ze daar niet over. Maar dat is een vicieuze cirkel. Waarom is dat maar tien procent? Omdat N-VA niemand warm maakt. [...] Zonder dat je daarom noodzakelijkerwijs aan een klassieke partij als de N-VA moet denken of het belang van een actieve beweging moet onderschatten (het afdrijven van de N-VA is niet in het minst toe te schrijven aan de gebrekkige slagkracht van de Vlaamse Beweging), is het inzicht dat de Vlaamse onafhankelijkheid niet vanzelf zal bovendrijven, zonder georganiseerde bevordering, van cruciaal strategisch belang. Hetzelfde geldt voor de schadelijke associatie van de Vlaamse Beweging met rechts: [...] De Vlaamse beweging heeft nood aan een linkse partij, niet aan een derde rechtse partij. Ik zie nu bijvoorbeeld een collusie ontstaan tussen de klimaatbeweging en het belgicisme. Ik vind dat spijtig. Het is een dwaas idee dat een efficiënter klimaatbeleid zou kunnen door te herfederaliseren. De associatie tussen Vlaams en rechts is een probleem voor de Vlaamse beweging. [...]"

Over Schild en Vrienden:

"[...]Ik vind ook dat hun identitaire discours de aandacht afleidt van de kerndoelstellingen van de Vlaamse beweging, namelijk meer autonomie en vooral de bescherming van het Nederlands. Of een ambtenaar al dan niet een hoofddoek draagt, is niet de kern van de Vlaamse zaak. De kern is of die ambtenaar Nederlands spreekt. Een moslim moet volgens mij even goed actief kunnen zijn in de Vlaamse beweging.[...]"

Lidmaatschap

De lidgelden: €8 voor werkenden, €5 voor studenten en niet-werkenden.

Een radicaal links en soevereinistisch alternatief is broodnodig. Wij rekenen op jou! Bouw mee aan een Vlaams en links alternatief voor de 21ste eeuw!

Voor vragen: info@v-sb.net

Pridevlag met leeuw

100 cm op 95 cm;

prijs: 20 €

Aan de linkerzijde mogelijkheid voorzien om een stok door te steken.

Meer info: secretariaat@v-sb.net

IBAN: BE06 9795 9442 7422

BIC: ARSPBE22

Alle foto's van V-SB acties zijn te vinden

op onze Flickr-account:

<https://www.flickr.com/photos/v-sb>

en op onze Facebook-account:

<https://www.facebook.com/vlaamssocialistischebeweging/>

